

DE OUDSTE GENERATIES VAN HET KAMPER REGENTENGESLACHT VAN INGEN

door K. Schilder en H.J. van Ingen

Van het begin van de 15e eeuw tot ongeveer het midden van de 19e eeuw hebben regelmatig leden van het geslacht Van Ingen deel uitgemaakt van het bestuur van de stad of er andere openbare functies vervuld (zie bijlage IV). Geen enkel ander Kamper regentengeslacht kan bogen op een zo lange periode.

Ook vestigden vanuit Kampen zich leden in Elburg, Zwolle en Harderwijk, waar zij door huwelijk in de regentengeslachten van die steden, een of meerdere generaties lang gemeensmans- of burgemeestersfuncties vervulden.

Tot dusver ving bijna elke gepubliceerde of handschrift stamreeks aan met Geert van Ingen, tussen de jaren 1420 en 1441 burgemeester van Kampen. Zoals die in het fraaie 19e eeuwse geslachtsalbum,¹ dat zich sedert 20.4.1900 in het Archief der gemeente Kampen bevindt en die in een handschrift berustende in de collectie van de Vereniging voor Overijssels Regt en Geschiedenis.

In deel III echter van de op naam van J. Don staande archiefinventaris² is op blz. 216 een verkorte genealogie vermeld, aanvangende met Ghisebert van Ingen, zonder dat echter enig bewijs van verwantschap met Geert wordt gegeven. De in het familie-archief Van Ingen aanwezige akte van overdracht van land³ immers getuigt slechts van het bestaan van deze Ghisebert van Ynghen.

Het feit echter dat de op Ghisebert betrekking hebbende originele akte zich in het familie-archief bevindt maakt verwantschap wel aannemelijk.

In het oudste burgerboek van Kampen wekken de navolgende vermeldingen de aandacht:

1355 Johan van Ynghen

1364 Mathyas Enghe

1373 Wolter van Enghe Hermansz

1382 Ghisebert van Inghen Gherdsz

1385 Aelart van Inghen

1398 Werner van Inghen

Enigerlei aanduiding omtrent de herkomst van deze mensen, zoals in andere gevallen het burgerboek die soms vermeldt, wordt niet gegeven.

Afgaande op de geslachtsnaam zou die herkomst uit het Betuwse dorpje

Ingen kunnen zijn, doch daarvoor is nimmer enig bewijs geleverd. Aanwijzingen voor verwantschap met het latere regentengeslacht, anders dan overeenkomst in voornamen, vallen ook niet uit de opnamen in het burgerboek af te leiden.

Recente nasporingen in de oudste stadsarchieven van Kampen, brachten echter gegevens aan het licht, die behalve dat zij de verwantschap tussen enkele der in het burgerboek vermelde Van Ingens onderling aantonen, die Van Ingens ook een plaats geven in de geregelde stamreeks die tot dusver geacht werd met Geert (overl. ca. 1441) aan te vangen.

Voorts bracht het onderzoek gegevens voor de dag die het mogelijk maken de stamreeks uit het genoemde 19e eeuwse geslachtsalbum en uit andere handschriftgenealogieën te zuiveren en te herzien voor wat de oudste generaties betreft. (Zie voor de tot nu toe aanvaarde genealogie der oudste generaties de bijlage I en voor de herziene genealogie van deze generaties de bijlage II. In bijlage III tenslotte is de stamboom vervolgd tot in het begin van de 17e eeuw.)

Het verband tussen de generaties 1, 2 en 3 van de bijlage II

In het Kamper stadsboek "Collectorium"⁴⁾ dat aantekeningen van uiteenlopende aard bevat, in hoofdzaak tussen 1365 en 1427 gemaakt, werd in 1402 opgetekend een lening van Gijsbert van Ingen aan de stad, groot 400 gulden, waarvoor zijn broer Johan van Ingen en diens erfgenamen jaarlijks op St. Peter en St. Paulsdag een rente zouden ontvangen van 40 gulden. In de marge van deze optekening staan vermeld de data waarop, te beginnen in 1413, telkens met 100 gulden die schuld is terugbetaald aan Geert van Ingen.

Ergo waren Gijsbert en Johan broers en is Geert, Johans erfgenaam, zeer waarschijnlijk Johans zoon.

Gezien de vermeldingen in het burgerboek kan aangenomen worden dat Johan in 1355 en Gijsbert in 1382 burgers van Kampen werden. De toevoeging Gherdszoon aan de naam van Gijsbert verraad de naam van zijn en Johans vader.

We kunnen de geregelde stamreeks dus met deze Geert laten aanvangen, al weten we verder van de man niets anders dan dat hij nog geen burger van Kampen was. Was hij wel burger van Kampen geweest dan hadden zijn beide zonen immers niet het burgerschap behoeven te verwerven.

Wat de overige in het oudste burgerboek genoemde Van Enghes en Van Inghens betreft, blijft het zeer de vraag of zij tot het zelfde geslacht als Johan en Gijsbert behoorden.

De kinderen van Geert van Ingen en Betta (4e generatie)

In het "register van oplatingen"⁵ dat zich in het rechterlijk archief van Kampen bevindt, is op 9.4.1446 vastgelegd de verkoop door Betta de weduwe van Geert van Ingen en Fie en Pilgrim, de kinderen van Geert (met als mombers of voogden Herman Voern, Johan Evertsz, Jacob Witte en Johan Bolle), van een grondrente aan Tijman Schuersack. Het moet hier om een grondrente gaan uit Geerts nalatenschap.

Hoewel het mogelijk is dat Fie (Sophia) en Pilgrim de enige toen levende kinderen van Geert van Ingen en Betta waren, blijkt uit andere gegevens dat er mogelijk nog twee dochters van Geert kunnen zijn geweest: Op 12.5.1470 namelijk wordt Fie van Ingen door Gerbert, de zoon van Egbert Geye en Gese, moeije (tante) genoemd. Deze Gese kan dan een reeds vóór 1446 overleden of uitgeboedelde dochter van Geert en Betta zijn geweest. Egbert Geye was in 1464 een van de huwelijksgetuigen voor Pilgrim van Ingen.

Verder noemt op 28.4.1473 Tyde Clinge Pilgrim van Ingen zijn zwager. In een genealogie Glauwe,⁵ het geslacht waartoe Pilgrims vrouw Griete behoorde, komt Tyde Clinge niet voor. Hoewel er aan het woord zwager in de middeleeuwen meer betekenissen werden gegeven dan nu, is het aannemelijk te veronderstellen dat ook Tyde Clinge met een dochter van Geert en Betta gehuwd geweest is.

Fie werd bagijn in het Bovenconvent. Zij stichtte 4.6.1471⁶ een officie op het altaar van Maria in de Zon in de Sint Nicolaaskerk.

Wat haar vader betreft: Geert was een vermogend man, met een huis in de Nieuwstraat waar hij in woonde, een huis op de Burgwal, een huis in de Oudestraat en voorts met land in het Horstbroek en in Mastenbroek.⁷ Gezien het voorkomen van de voornaam Pilgrim, zowel in de familie Voorne als onder het nageslacht van Betta, gekoppeld aan het gegeven dat Herman Voorne een van haar mombers was, is het niet onmogelijk dat Betta tot het geslacht Voorne behoorde.

De kinderen van Pilgrim van Ingen en Griete Glauwe (5e generatie)

Griete Glauwe, zo bleek recentelijk, was voor zij met Pilgrim trouwde, weduwe van Evert van Oenden, van wie zij twee dochters had, t.w. Femme die huwde met Maes Maesz en Griete die met Hendrik van Ysselmuden trouwde.⁸ Deze beide kinderen behoren niet in een genealogie Van Ingen thuis. Aangaande de overige in bijlage I genoemde kinderen was reeds eerder voldoende bewijsmateriaal aanwezig om ze in bijlage II te handhaven. Overigens blijkt Pilgrim een bastaard dochter te hebben gehad, gehuwd vóór 1483 met Lubbert Johan Lubbertszoon van

Emelwoirden. Haar bruidsschat wordt in dat jaar door Griete als weduwe van Pilgrim, uitbetaald.⁹

Weinig weten we over het leven van vooral de 1e en 2e generatie. Noch hun geboorte- en sterfdata, noch over hun huwelijk is ons iets concreets bekend. Mogelijk heeft de welvaart van Kampen Geert (1e generatie) naar de stad gelokt. Iets van die welvaart heeft zich reeds aan zijn zoons Gijsbert en Johan medegedeeld. Zijn kleinzoon Geert was al voldoende gegoed binnen de stad om in het stadsbestuur te komen, al zullen daarbij persoonlijke eigenschappen en ervaring, mogelijk als koopman of reder, mede een rol hebben gespeeld.

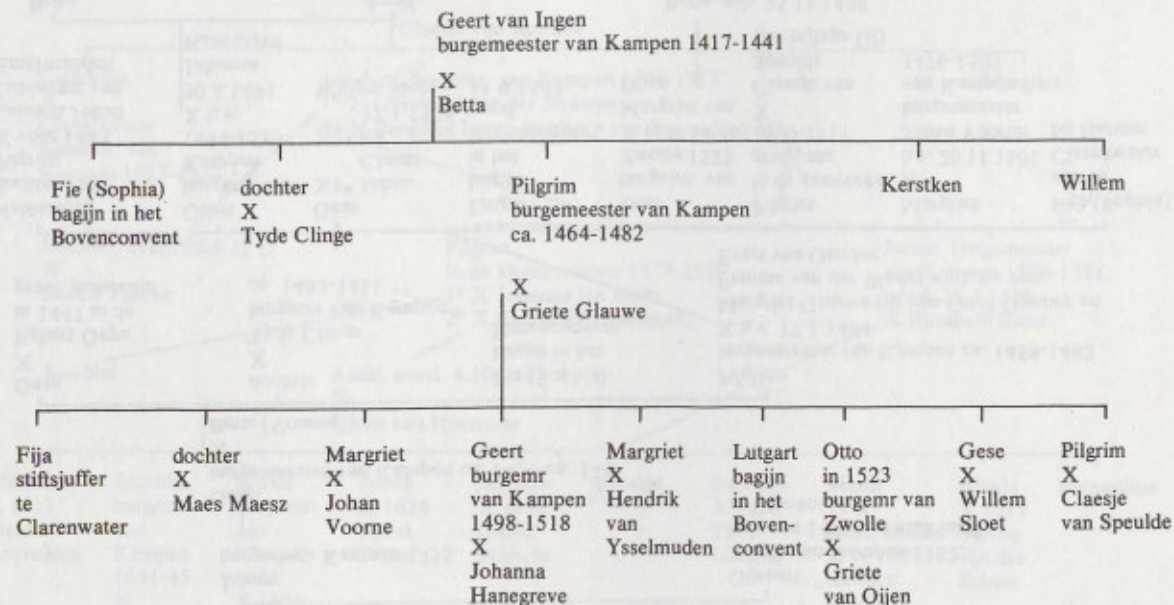
Van het geslacht leven thans nog slechts een drietal leden van de beide geadelde takken en twee leden van de enig bekende niet-geadelde tak.

NOTEN

1. Familie archief Van Ingen, inv.nr. 117 (zie noot 2).
2. J. Don. *De archieven der gemeente Kampen, deel III*. De blz. 203-217 beschrijven het Familie archief Van Ingen.
3. Fam. arch. Van Ingen, inv.nr. 1. Op 4 mei 1400 draagt de familie de Sure een stuk land te IJsselmuiden over aan Ghysebert van Ynghen.
4. J. Don. *De archieven der gemeente Kampen, deel I*, inv.nr. 7.
5. Rechterlijk archief Kampen, inv.nr. 53 fol. 37v.
- 5a. Zie *Kamper Almanak 1948/49*, blz. 156 e.v.
6. J. Don. *De archieven der gemeente Kampen, deel II*, regest nr. 504.
7. Rechterlijk archief Kampen, inv.nr. 53 fol. 16, 23v, 25, 42, 74, 139v.
8. Dat Griete Glauwe voorkinderen had blijkt behalve uit latere gegevens, ook duidelijk uit de tekst van de akte van huwelijksvoorwaarden tussen haar en Pilgrim van Ingen, Fam. arch. V. Ingen, inv.nr. 5.
9. Rechterlijk archief Kampen, inv.nr. 76 fol. 68v.

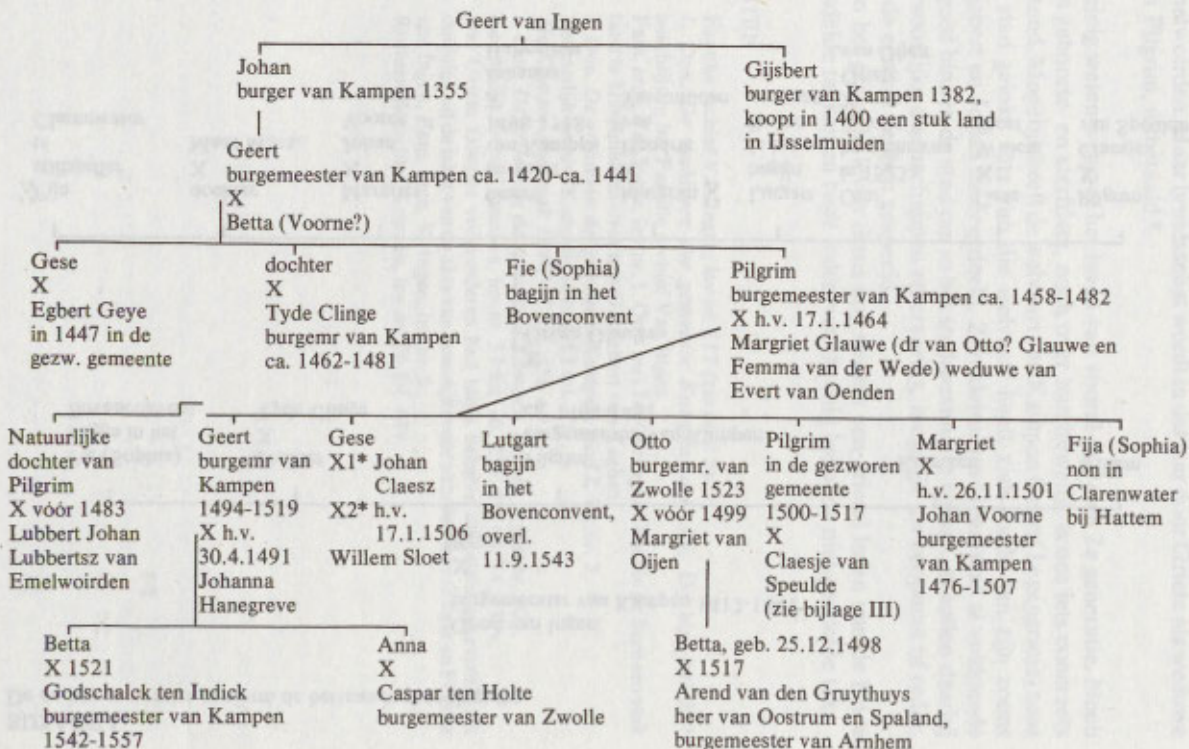
BIJLAGE I

De oudste generaties conform de bestaande genealogieën

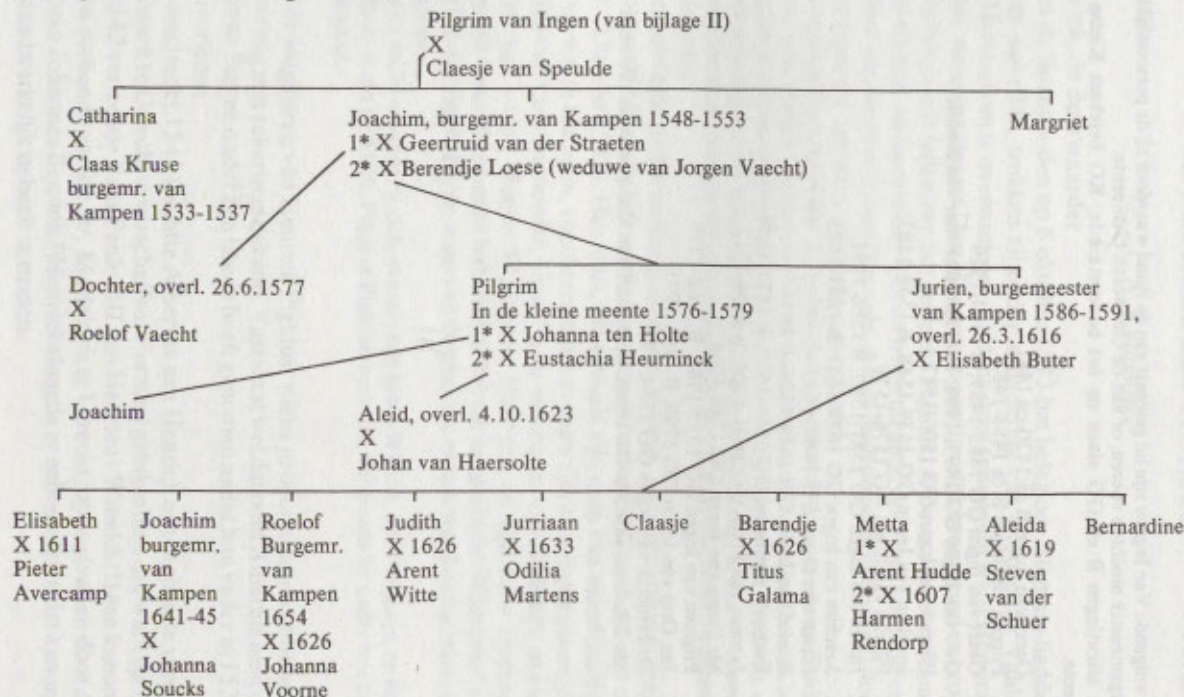
BIJLAGE II

De oudste generaties aangevuld en verbeterd

BIJLAGE III

Latere generaties tot in het begin van de 17e eeuw

BIJLAGE IV

De volgende Van Ingens zijn lid geweest van de Raad waardoor zij de persoonlijke titel Burgemeester mochten voeren, of van de Gezworen Gemeente.

De afkortingen B en GG slaan op het bovenstaande, KG betekent Kleine Gemeente.

1. Geert van Ingen B ca 1420-ca 1441
2. Pilgrim van Ingen B ca 1458-1482
3. Geert van Ingen GG 1485-1489, B 1494-1519
4. Otto van Ingen GG 1497, 1498, later burgemeester van Zwolle
5. Pilgrim van Ingen GG 1500-1517
6. Joachim van Ingen GG 1539-1548, B 1548-1553
7. Pilgrim van Ingen KG 1576-1579
8. Jurien van Ingen GG 1581-1586, B 1586-1591
9. Joachim van Ingen GG 1634-1641, B 1641-1645
10. Jurien van Ingen GG 1646, 1647
11. Roelof van Ingen GG 1649-1654, B 1654
12. François van Ingen GG 1666-1672, B 1675-1688
13. Juriaan van Ingen GG 1691-1704, B 1704-1713
14. Mr Frans van Ingen GG 1749-1768
15. Pilgrom van Ingen GG 1752-1762, B 1762-1779
16. Jan Otto van Ingen GG 1790, B 1791-1795
17. Dr Hendrik van Ingen GG 1794, 1795
18. Mr Johannes Jacobus van Ingen, wethouder van Kampen in de 19e eeuw.